

לעשות פורים

עולת ראה ח"א ע"מ חלש

ידיענו מדברי חכמים אמתים, שהארת פורים גדולה למאד, וקדושה גדולה מאוזה בו בעולם. ונראה שמתוך כך מלמעלה, האדם נשמר אז מכל קלקול, כיון שהוא עסוק בשמחת פורים, וא"צ כ"כ להיות על משמרתו רק שלא יעבור ח"ו שום דבר מדברי התורה והמצוה, שח"ו אין עבירה מצוה, אבל בדברי הירשות, שראוי להשמר מהם בכל הזמנים, כמה שהם מקלי' גוגה שקרובת אל הרע, ביום הקדוש הזה משומרים אנו כי נפל אז פחד היהודים על עמי הארץ, ורבים מהם מתיידיים, וכמו כן בכל דור ודור נופל פחד היהודים (מי שהיה יהודי כופר בע"ז ומודה באמונת אל אחד המיוחד ב"ה, אשר אפס זולתו) על שורשיהם של עמי הארץ למעלה, וייראו לשלוח בו יד לפתות ולהסית ח"ו, כי ^{לפי שכן נראה שיש להזהר מזה} מצוה כעונת דעסוק בה אנוני מנגזא. והנה ההארה הנמשכת ביום הקדוש הזה היא ממש מצד קדושת הגוף הישראלי, כי קיימו וקבלו בו את התורה ברצון מה שהיה מקודם לכן מודעה רבא לאורחיתא (שבת פ"ח), וזה האונס לא היה כ"א

לגופים, כי הנמשות נהנות מאור העליון, והיו רצונם וכבודם לקבל עליהם עול תורה ומצות, אבל הגופים עוד לא נתקנו לגמרי, ע"כ היה כבד עליהם עול התורה, אמנם כאשר שחה לעפר גמשים והמן הרע רצה לשלוט בגופם, וכאשר היה די להם ^{לפי שכן נראה שיש להזהר מזה} לשועת צפדה גופם מהמחלות הרעים, ולא נמצא בהם רצון כ"א כלב אחד לאביהם שבשמיים. על כן ביום זה לעד הצללים ינוסו, ואף כי בכל ימי השנה הוא בעובד ע"ז (ע' ברכות ל"א), מפני שהבח השכלי מסתלק, ויש ב' סיבות לזה, כי השמחה היא מעלק גדולה דבקה עם אור השכל בעצם, וכיון שהכלי צר אין הגוף יכול לקבלו כ"א במדתו, אבל כשמתרבה יותר מדאי אין הכלי סובל את האור, והאור יוצא ומסתלק למעלה, ונשאר הגוף בלי אור, ומיד הוא מסוכן מהני דקימי עלן כי כסלא לאוגיא, אבל ביום זה יש כאן ב' לטבותא, חדא שעצם הכלי מוכן הוא ויכול לקבל אור שמחה גדולה ולא יתבטל, ועוד שאפ"י אם יסולק אור השכל מכלי הגוף הנה כחות הגוף בעצמם כבר קדושים הם, ושומרים מכל רע ומדיכיקים

עצמם לשלמות האמתית שבאור פני מלך חיים, ע"כ המצוה אז לבסומי, ומשכיך אור גדול ע"ז במכונאר בדברי הארז"ל, (המשך המאמר מובא לקמן).

ידיענו מדברי חכמים אמתים, שהארת פורים גדולה למאד, וקדושה גדולה מאוזה בו בעולם. כל ענין בתורה וחול' הינו קדוש, אבל לבני הארת הפורים אומר הרב שישנו כאן ענין מיוחד - קדושה גדולה, וצריך להבין מהי אותה מעלה מיוחדת הנמצאת ביום הפורים. ונראה שמתוך כך מלמעלה, האדם נשמר אז מכל קלקול, כיון שהוא עסוק בשמחת פורים, עשיית מצוות משמרת, משום שהוא מוכה בהארה עליונת, שבה כלולה ממילא השמירה. [כך מסביר הרב בע"ד (ח"א ע"מ סא) על הפס' יברכך ד' ושמרך]. וגם העיסוק במצות פורים משמר את האדם שלא יחטא. ונא"צ כ"כ להיות על משמרתו רק שלא יעבור ח"ו שום דבר מדברי התורה והמצוה, שח"ו אין עבירה מצוה, אין הכונה שבפורים אדם אינו יכול לחטוא במידה אלא אם האדם עוסק בישר בעיני ד', ומתבונן לקיים את המצוות בקדושה ומוחזר מכל דבר איסור - אז הוא שמור מפני שגגתו, ואינו צריך להיות כל כך נשמר כמו יום רגיל. אבל מדברי הרשות, שראוי להשמר מהם בכל הזמנים, כמה שהם מקלי' גוגה שקרובת אל הרע, דברי הרשות נקראים

קליפת גוגה. גוגה הוא אור חלש, על גבול החושך, מעין כין השמשות. עניני הרשות נמצאים כין הקדוש לחול ויכולים לנסות אל החושך או אל האור, אם הם מושפעים מהקדושה - הם מתעלים, ואם הם גורדים אחרי השומאה - הם נטמאים. עניני הרשות אינם רע, אלא קרובים אל הרע ויכולים להיות גורמים אל הרע, כי על ידי ריבוי עניני הרשות הגוף וההארה החומריות עלול האדם ליפול לאיסורים גמורים ולשבוח את כל הצד העליון הרחוני שלו, שהוא עיקרו. בעניני חול' ורשות, צריך אדם להיות נשמר מן ההרחבה ללא גבול. מי שאינו שומר ומגביל את עצמו בענינים גשמיים - יגרר אחריהם. חוגמא לשמירה זו היא בדברי חז"ל והרמב"ם (הל' דעות פ"ד ה"ב) שאדם לא יאכל כל שבטו אלא ישיר רבע ממאכלו, אף על פי שדבר זה אינו איסור. ביום רגיל ההרחבה בעיני החול עלולה להפיל את האדם לחומרות מפני שהוא שוכח שעיקרו הוא הצד הרחוני ונדרשת זהירות מיוחדת בעיסוק בחול. מתוך הארת יום הפורים, גם הרחבת עיני הרשות - בעניני אכילה ושתיה - מקבלים הם ערך של מצוה, ומכח המצוה ישנה שמירה מיוחדת. ציום הקדוש הזה משומרים אנו. היום הקדוש הוא הוואר המזכיר את יום הכיפורים. ביום כיפור אנו פורשים לגמרי מעניני הגוף ואילו בפורים, אינו

להכיר את אפסותה. שגאה, גם אם תהיה גדולה ועצומה, עדיין יש בה הכרה בישות של הרשעה. אדם הנלחם ברשע בכל תקופת ארץ מודה שהרשעה הינה דבר ממש-אמיתי - כבר הפסיד בקרב. הרשעה רוצה רק הודאה והכרה בקיומה, חזו והישג הגדול שלה. ברגע שהדבר בעבודה וזה קיימת - כבר נתת לה זכות קיום, ומתוך כך אמונתך כבר מעוררת. דאות האמת מעוררת אצלך. אם לשקר יש מציאות וערך, ממילא עמדת האמונה מתעררת.

אדם יכול לשנוא עבודה-זרה ולתעב אותה וזו מדרגה אחת, אבל להכיר באפסותה ובאי מציאותה זהו דבר שונה לגמרי. זהו היסוד של עם ישראל. האמונה אצלנו כל כך דאית ומתשרשת באופן מוחלט, עד שאצלנו, מצד עומק הכרתנו, מצד-האשגה, כלל לא מתחילה נתינת המקום לעבודה זרה. כל המציאות הינה גילוי אלוהי, ומחותה של היהדות היא הכפירה בעבודה זרה.

וכך גם בנתינת מקום ל"ישות" פלשתיתית על ארץ ישראל. ברגע שישנה הכרה בשקף הזה בתור "ישות" בעלת זכות מסוימת בארץ-ישראל - באותו רגע הקשר שלט לכל ארץ-ישראל כבר מעורר, זו נתינת מקום לשקף, ומתוך כך אנו מתמלאים ספקות ורגשי אשמה ובעיות מסוימות, זהו מקור צרתנו.]

זינם נפרדים מהיסוד העמלקי, זה כבר שלב אחד קדימה בהתקבוצתם לישראל. תהליך זה בולט גם במגילת-אסתר. אחר-כך נפל במיזמתו של חזקוני הפך לשותף לו, כלומר, אומות העולם נכנסות תחת השפעתו של עמלק. כתוצאה מכך המצב מתדרדר, האנטישמיות ושנאת ישראל גוברת וסכנת ההשמדה שלט גדלה. וברגע שאחר-כך נפרד מהמן מתחיל התהליך ההיסטורי, שבסופו - פרס הופכת להיות המסייעת לבנין בית המקדש ולגאולתם של ישראל. זהו מצב שבו אומות-העולם מחוקקת על ידי המעבר שלהם מה'ראשית' השלילית של 'ראשית גויים עמלק', ל'ראשית' של 'קודש ישראל לדי' ראשית תבואתה'.

"כי נפל פחד היוודים על עמי הארץ ורבים מהם מתיהדים". עמי הארץ נכנסים תחת רשותם והשפעתם של ישראל. נקרת צלם אלוהים שבהם מתעוררת, וכתוצאה מכך מתקרבים הם לישראל כל אחד לפי מדרגתו ובחינתו - מתוך פחד או מתוך הכרת ערכם של ישראל.

"וכמו כן בכל דור ודור נופל פחד היוודים". מי נקרא יודי? מי שהוא יהודי כופר בע"ז ומודה (כלומר - ומכיר) באמונת אל אחד המיוחד ב"ד".

"אשר אפס זולתו". הרב בכמה מקומות (אורות האמונה עמ' 25 ועוד) מבא שאל די לשנוא את העבודה-זרה, אלא צריך

השאלה היא ממי זינם מושפעים - האם כל כשרונם ומפעלם מופנה לשכלול חיצוניות והינם מתחברים לזמנא של עמלק, או שהם מצטרפים אל הקדושה. כשהגויים מתחברים אל עמלק והולכים בדרכיו, מתרחקים הם מהיכולת להשתתף אל הקדוש ואז שנאת ישראל גוברת מאד. במצב זה ישראל נמצאים בצרה גדולה והדבר הראשון שצריך לעשות הוא להפריד שותפות זו הפרדה זו. נצרת ע"י קדושה של תורה ותפילה.

וברגע שהאומות נפרדות מעמלק - הם מתחילים להיכנס תחת רשות ישראל. ומסייעים לישועתם וגאולתם של ישראל. אנו רואים שלאחר שתי מלחמות העולם, בהם לחמו האומות נגד גרמניה, אחר כך היה מצידן סיוע לישועתם של ישראל, בחבר העמים ואח"כ באו"ם ובהכרזת המדינה.

עמלק רוצה את הטבע בגלל הרע שבנו
לכאורה הוא חסיד של העולם הזה ורוצה בהגברת הליץ, אבל באמת אין הוא רוצה אלא את הרע המעורב בעולם. מתחת למה שנראה כאהבת העולם הזה מסתתר בעצם רצון להגברת ופיתוח הצדדים הנמוכים שבחיים שבסופו של דבר יביאו להחרבת העולם.

ברגע שהגויים מתחילים להפוס שרצון עמלק בעולם הזה, עם כל הכשרון הגדול וההתפתחות הטכנולוגית הגדולה, יביא חורבן, הם מתחילים לחזום נגדו. ואז יאמר עמלק: "אני יודע שאתם גאולים, אבל אתם לא תוכלו להציל את ישראל".

עובדים את מה שנוגע לענייני הרשות, וההתבטחות היא הסימן הבולט לכך. ההתבטחות עלולה להעביר את האדם על זעתו, להשיכו ממנו וראת שמים, אך ביום זה ישנה חובה לבסומי ואם נקיים את המצוה כהלכתה בכונה טהורה, סדיה שמורים מכל מכשול.

ממה נובעת השמירה המיוחדת שבנים זרה? כי נפל או פחד היהודים על עמי הארץ. עמי הארץ הכונה לאומות העולם השייכים לעניי הרשות. ישנם שני קצוות במציאות, זה לעומת זה: עמלק, המן, שהם שיא הטומאה, לעומת ישראל שהם גוי קדוש. ואילו באמצע ישנם את עמי הארץ - אומות העולם.

מסביר הרב (שמונה קצבים קובץ ו', פס' רעט) שאומות העולם אינם בעלי נגוד עצמי לישראל, אלא שיש להם תפקיד שונה מאשר לישראל. עם ישראל בונה את הרוחניות והפנימיות במציאות, לכך נצטרף, ואילו האומות משכללים את החיצוניות של העולם, את ענייני הטבע, המדע והגוף. שוני זה במעוד, גורם היכוך מסוים, אבל עדיין אין זה נגוד אמיתי. האנטישמיות העיקרית היא עמלק, שהוא באמת הניגוד העצמי לישראל. כמו שישראל הם 'ראשית' - 'קודש ישראל לדי' ראשית תבואתה" - כך מאידך גיסא, 'ראשית גויים עמלק'.

הגויים אינם בעלי מנמה שלילית או חיובית, אלא שייכים לפיתוח ענייני החול